

UCHWAŁA NR XXXVIII/297/2014
RADY GMINY ZAWONIA
z dnia 05 listopada 2014

w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2015

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz.U. z 2013r, poz. 594 ze zmianami) oraz art. 4¹ ust. 1,2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2012 r. poz.1356 ze zmianami) w związku z art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz. U. z 2012 r. poz. 124 ze zm.),

- Rada Gminy Zawonia uchwała, co następuje:

§ 1.

Uchwała się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok **2015** Gminy Zawonia, stanowiący załącznik Nr 1 do uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Zawonia.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem **01 stycznia 2015** roku i podlega ogłoszeniu na urzędowej tablicy ogłoszeń.

Przewodnicząca
Rady Gminy Zawonia
[Podpis]
Elżbieta Worotniak

ROZDZIAŁ I

WPROWADZENIE

Ważnym problemem społecznym w skali całego kraju jak i lokalnej społeczności jest zapobieganie problemom zdrowotnym i społecznym jakie powoduje spożywanie i nadużywanie substancji uzależniających.

Słowo „uzależnienie” stało się bardzo popularne. U jego podstaw leży utrata kontroli nad własnym myśleniem i zachowaniem, a w konsekwencji życiem, które sprowadza się do ciągłego poszukiwania kontaktu z substancją lub sytuacją wyzwalającą określony, dobrze znany stan emocjonalny. W języku potocznym termin „uzależnienie” jest stosowany głównie do osób, które nadużywają narkotyków, alkoholu, leków, papierosów oraz nadmiernego korzystania z komputerów i gier hazardowych.

Walka z uzależnieniem, przy dzisiejszym stanie wiedzy jest możliwa, zależy tylko w dużej mierze od woli osoby uzależnionej. Alkohol, to najczęściej spotykana w naszym środowisku „używka”, która przyczynia się do rozpadu rodziny, wandalizmu, chuligaństwa, wypadków drogowych, problemów z pracą i zdrowiem. Z powodu nadużywania alkoholu, w Polsce, na 100 przypadków zabójstw aż 77 popełniono pod jego wpływem.

Podobnie rzecz ma się z narkotykami, co przekłada się na coraz większe zainteresowanie i zażywanie środków odurzających przez młodzież.

Następuje duża marginalizacja i kryminalizacja środowiska, w którym obraca się uzależniony. Temat narkomanii kojarzy się nieodzownie ze śmiertelnym wirusem HIV, strzykawką i agresywnym, zdesperowanym jej posiadaczem. Zakłady leczące uzależnienia istnieją w Polsce od początku XX wieku.

Do najważniejszych problemów alkoholowych można zaliczyć:

- Samozniszczenie osób uzależnionych od alkoholu;
- Uszkodzenia zdrowia u dorosłych osób nadmiernie pijących;
- Uszkodzenia rozwoju psychofizycznego pijącej młodzieży;
- Szkody występujące u członków rodzin z problemem alkoholowym;
- Rozpad więzi rodzinnych i utrata zdrowych relacji międzyludzkich;
- Przemoc domowa;
- Demoralizacja młodego pokolenia;
- Obniżenie statusu społecznego i ekonomicznego rodzin z problemem alkoholowym;
- Problemy osób współuzależnionych;
- Narażenie na wypadki, urazy;
- Alkoholowa dezorganizacja środowiska pracy i bezrobotnych;
- Naruszenia prawa i porządku przez osoby nietrzeźwe;
- Naruszenia prawa związane z handlem napojami alkoholowymi.

Zadania związane z prowadzeniem działań profilaktycznych i rozwiązywaniem problemów alkoholowych należą do zadań własnych gmin zgodnie z art. 41 ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (zwanej dalej ustawą) z dnia 26 października 1982 r. (t.j. Dz.U. z 2012r. poz. 1356 z późn. zm.). Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Narkotykowych jest kontynuacją zadań realizowanych w Gminie od kilku lat. Został on rozszerzony o dodatkowe elementy dotyczące problemu narkomanii. Ma on na celu wspieranie rodzin z problemem alkoholowym (zagrożonych alkoholizmem) i narkotykowym. Skierowany jest do wszystkich placówek, instytucji, stowarzyszeń, znajdujących się na terenie Gminy oraz wszystkich mieszkańców Gminy zainteresowanych współpracą w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i.innych uzależnień.

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (art. 41 ust. 1) nakłada na gminę obowiązek podejmowania następujących działań:

- Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, a w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, kulturalnych, oświatowych, turystycznych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, podejmujących działania z zakresu profilaktyki uzależnień i wspomagających rozwiązywanie problemów alkoholowych;
- Ustalanie szczegółowych zasad wydawania i cofania zezwoleń na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia na miejscu lub poza miejscem sprzedaży oraz kontrola przestrzegania zasad obrotu tymi napojami;

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi wskazuje źródła pozyskiwania środków finansowych na realizację w/w zadań.

Środki te pochodzą z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (art. 11/ 1 ustawy). Opłata ta stanowi dochód gminy, który w całości jest przekazywany na realizację w/w zadań.

Zgodnie z art. 18/ 2 cytowanej ustawy dochody z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wykorzystywane będą na realizację gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii i nie mogą być przeznaczone na inne cele.

ROZDZIAŁ II

CELE I ZADANIA

1. Cele programu

- cele ogólne:

1. zapobieganie powstawaniu nowych problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych;
2. zmniejszanie rozmiarów problemów już istniejących;
3. podwyższanie kompetencji i innych zasobów niezbędnych do radzenia sobie z problemami zażywania środków uzależniających;
4. rozwijanie umiejętności psychologicznych i społecznych pozwalających na nawiązywanie wartościowych relacji z innymi ludźmi, radzenie sobie ze stresem, rozwiązywanie konfliktów w akceptowany społecznie sposób, opieranie się naciskom otoczenia itp.;
5. promowanie postaw abstynenckich.

- cele szczegółowe:

1. podwyższenie progu wiekowego inicjacji alkoholowej;
2. zmniejszenie rozmiaru szkód jakich doznają młodzi ludzie w związku z sięganiem po alkohol, narkotyki;
3. ochrona dzieci i młodzieży przed wchodzeniem w kontakty z substancjami psychoaktywnymi, uzależnieniem się;
4. podejmowanie działań wczesno interwencyjnych – zajęcia edukacyjne i działania socjoterapeutyczne;
5. kształtowanie postaw prozdrowotnych;
6. skuteczna i szybka diagnoza uzależnienia i osób współuzależnionych, pozwalająca na objęcie terapią w najwcześniejszej fazie;
7. zwiększenie stabilności i bezpieczeństwa środowiska, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, szkole, obiektach użyteczności publicznej;
8. wzrost wiedzy mieszkańców nt. negatywnych konsekwencji uzależnień - konkurs literacki dla uczniów – publikacje w gazetkach;
9. edukacja dzieci i młodzieży – poznanie skutków zachowań ryzykownych, uzależnień od komputera i Internetu, środków psychoaktywnych, papierosów;
10. zmniejszanie rozmiarów naruszeń prawa w związku z handlem napojami alkoholowymi;

11. kształtowanie postaw społecznych ważnych dla profilaktyki problemowej;
12. przeciwdziałanie takiemu zjawisku jakim jest wykluczenie społeczne.

2. Zadania Gminy

Podstawa prawna, która normuje działania w tym zakresie to ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2012r. poz. 1356 z późn. zm.) i ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. z 2012r. poz. 124 ze zmianami) oraz art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2013r poz. 594 ze zmianami).

Na tej podstawie Rada Gminy Zawonia uchwała Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na każdy rok kalendarzowy.

Zadania te obejmują:

1. zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób z grup ryzyka i już uzależnionych od alkoholu i narkotyków.
2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i problemy narkomanii, pomocy psychologicznej i prawnej a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w zakresie rozwiązywania problemów związanych z uzależnieniami, z zachowaniami agresywnymi dotyczącymi dzieci i młodzieży .
4. prowadzenie pozalekcyjnych form działalności kierowanej do dzieci i młodzieży.
5. prowadzenie działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych;
6. wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i problemów narkomanii i szeroko pojętych uzależnieniom.

Oczekiwane efekty:

- podnoszenie poziomu wiedzy o zdrowiu i jego zagrożeniach;
- dostarczenie wiedzy dot. szkód ponoszonych przez osoby uzależnione;
- kreowanie zdrowego stylu życia i świadomych zachowań prozdrowotnych w szczególności abstynencji;
- poprawa jakości życia mieszkańców;
- zmniejszenie wypadkowości i powikłań chorobowych związanych z uzależnieniami;
- zmniejszenie wybryków chuligańskich, dewastacji mienia, awantur domowych na terenie gminy Zawonia;
- zwiększenie troski o dobro i wychowanie młodego pokolenia;
- kształtowanie postawy świadomego konsumenta;
- spędzanie czasu wolnego bez używek czy substancji psychoaktywnych.

II. ANALIZA SYTUACJI W ZAKRESIE WYSTĘPOWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I PROBLEMÓW NARKOTYKOWYCH W GMINIE ZAWONIA

1. Świadczenie społeczne z GOPS w Zawoni:

- w 2014 roku pomocą GOPS objętych było 15 rodzin, w których występuje problem alkoholowych, z łączną liczbą 50 osób w tych rodzinach.

2. Obowiązek oświaty na terenie gminy w roku szkolnym 2014/2015 realizowany jest w dwóch Zespołach Szkół podstawowych i gimnazjach:

- 1) ZS w Zawoni 484 uczniów w tym: gim. 108, sp. 258, „0” 50, przedszk. 68;
- 2) ZS w Czeszowie 180 uczniów w tym: gim, 39, sp. 106, „0” 20, przedszk. 15.

3. Ilość punktów sprzedaży alkoholu na terenie gminy Zawonia

Rada Gminy uchwałą nr XXI/153/2001 z dnia 28.09.2001 r. ustaliła dla terenu gminy liczbę punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5 % alkoholu w ilości 30 punktów.

Obecnie na terenie gminy napoje alkoholowe sprzedawane są w 24 punktach, w tym:

- o zawartości powyżej 4,5 do 18 % alkoholu 16 pkt
- o zawartości powyżej 18 % alkoholu 18 pkt

4. Analiza problemu

Narastanie problemów związanych ze spożywaniem alkoholu i używaniem środków psychoaktywnych daje się zauważyć w:

1. obniżeniu wieku inicjacji alkoholowej i narkotykowej;
2. wzroście liczby dziewcząt i kobiet nadużywających alkohol;
3. zwiększeniu spożywanego alkoholu /ilościowo/;
4. we wzroście ilości rodzin dysfunkcyjnych;
5. zacieraniu różnic między płcią żeńską i męską w częstotliwości podejmowania prób picia alkoholu.

III. PRZEDSIĘWZIĘCIA /zadania szczegółowe/ GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII służące osiągnięciu założonych celów.

1. Organizowanie pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków, i ich rodzin

Zadanie to będzie realizowane poprzez:

- konsultacje dot. rozwiązywania problemów uzależnień w Gminnym Punkcie informacyjno-konsultacyjnym z siedzibą w Ośrodku Zdrowia w Zawoni ul. Spacerowa 6;
- współpracę z oddziałem leczenia odwykowego oraz z Wojewódzkim Ośrodkiem Terapii Uzależnień i Współuzależnienia we Wrocławiu (badania lekarzy biegłych oraz wydawanie opinii);
- współpracę z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Trzebnicy;
- sporządzenie wniosków do sądu w sprawie wydania orzeczenia o obowiązku poddania się leczeniu.

2. Pomoc psychologiczna i prawna dla rodzin, w których występują problemy alkoholowe i narkomanii oraz przemoc.

Zadanie to będzie realizowane poprzez:

- Udzielanie doraźnej pomocy rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, narkomanii i zjawiska przemocy związane z nadużywaniem środków;
- Działalność informacyjną prowadzoną przez wydanie ulotek oraz wywieszenie na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy oraz GOK i ZP ZOZ w Zawoni i Czeszowie oraz w Zespołach Szkół informacji niezbędnych do szukania pomocy /adresy, nr telefonów placówek świadczących usług terapeutyczne/;
- Współdziałanie osób, służb i organizacji w sprawie przeciwdziałania przemocy w rodzinie (współpraca z Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym, policją, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, kuratorami sądowymi).

3. Profilaktyka środowiskowa i działalność edukacyjna w szkołach:

Zadanie to będzie realizowane poprzez:

- prowadzenie w szkołach programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży oraz ich rodzin;
- prowadzenie w szkołach zajęć socjoterapeutycznych;
- prowadzenie w szkołach zajęć z zakresu profilaktyki uzależnień, realizacja projektów;
- budowanie i realizacja programów promujących zdrowie;
- organizowanie konkursów o tematyce prozdrowotnej, adresowanych do uczniów szkół podstawowych, gimnazjum i szkół ponadgimnazjalnych;
- szkolenie nauczycieli jako środowiskowych animatorów profilaktyki ds. uzależnień (alkohol, narkotyki, komputer, internet, przemoc, cyberprzemoc, agresja itp. w zależności od aktualnych potrzeb);
- nauczyciele i młodzież jako mediatorzy łagodzący szkolne konflikty – szkolenia, warsztaty;
- przemoc seksualna - jak chronić dzieci (warsztaty, szkolenia, ulotki);
- współpraca z:
 - specjalistami ds. uzależnień – psycholog, pedagog, terapeuci,
 - pracownikami służby zdrowia,
 - pracownikami ośrodka pomocy społecznej,
 - funkcjonariuszami policji;
- szkolenie nauczycieli i rodziców (szkolna interwencja profilaktyczna wobec uczniów używających środków psychoaktywnych, alkoholu oraz stosujących przemoc – warsztaty);
- szkolenie właścicieli sklepów posiadających zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych;
- świetlice środowiskowe i profilaktyczno-wychowawcze :
 - szkolenie wychowawców świetlic środowiskowych i profilaktyczno-wychowawczych;
 - współfinansowanie prowadzenia świetlic (dożywienie dzieci, zatrudnienie opiekuna, warsztaty profilaktyczne prowadzone przez terapeutów, psychologów);

- organizowanie imprez promujących zdrowy styl życia i zmianę obyczajów (finansowanie i dofinansowanie zajęć sportowych, turniejów, zajęć profilaktycznych);
 - dofinansowanie szkół w organizowaniu imprez kulturalno-oświatowych;
 - współfinansowanie wyjazdów do teatru, kina, muzeum, dofinansowanie wycieczek, obozów, półkolonii jako promujących alternatywne sposoby spędzania wolnego czasu;
 - organizacja imprez profilaktycznych wzbogaconych elementami sportu masowego (turnieje, rajdy, biegi itp.) dla uczniów szkół oraz młodzieży z terenu gminy;
 - prowadzenie kampanii profilaktycznej wśród dzieci, młodzieży, dorosłych: „Młodzi przeciw pijanym kierowcom” (warsztaty profilaktyczne, materiały informacyjne);
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służących rozwiązaniu problemów alkoholowych, narkomanii jak i przemocy rodzinnej oraz w szkole:
- wsparcie finansowe Gminnego Ośrodka Kultury przy organizowaniu imprez profilaktycznych (koncerty, festyny itp. imprezy);
 - wsparcie finansowe szkół w przedsięwzięciach profilaktycznych realizowanych przez młodzież (kluby dyskusyjne, gazetki i inne),
 - monitorowanie stanu problemów alkoholowych, narkotykowych w gminie poprzez przeprowadzanie sondaży wśród młodzieży szkolnej;
 - wspieranie wszelkich inicjatyw mieszkańców gminy Zawonia zmierzających do ograniczenia spożywania alkoholu oraz nie używania narkotyków i środków psychoaktywnych;
 - udział w kosztach ponoszonych przez osoby uczestniczące w terapii odwykowej.
5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów związanych ze złamaniem zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim lub nietrzeźwym itp. oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

IV. JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE GMINY, ZADANIA I WSPÓŁPRACA W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ.

1. **Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych** w zakresie zadań wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi.
2. **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej**
Zadaniem GOPS w zakresie objętym programem jest:
 - prowadzenie indywidualnych rozmów z osobami i rodzinami osób uzależnionych,
 - objęcie interwencją kryzysową osób i rodzin wymagających pomocy;
 - kierowanie osób nadużywających alkoholu do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych lub Poradni Leczenia Odwykowego.
3. **Ośrodek Zdrowia**
Zadaniem służby zdrowia w zakresie uzależnień jest:
wczesne rozpoznawanie u pacjentów sygnałów wskazujących na rozwijanie się procesu uzależnienia i działanie poprzez:

- a) podstawową edukację na temat sposobów przeciwstawiania się chorobom uzależnień,
- b) wykorzystanie możliwości leczenia farmakologicznego i psychoterapeutycznego,
- c) współpraca z Gminną Komisją w zakresie opiniowania wniosków na leczenie osób uzależnionych od alkoholu.

4. Szkoły Podstawowe i Gimnazjum

Zadaniem Dyrekcji Zespołów Szkół jest:

- realizacja z młodzieżą programów profilaktycznych, edukacyjnych, współpraca w tym zakresie z Pełnomocnikiem Wójta ds. uzależnień,
- wykorzystanie spotkań z rodzicami w celu zasygnalizowania problemu,
- współpraca z GOPS w zakresie pomocy dzieciom rodzin osób uzależnionych,
- współpraca z policją i kuratorem ds. nieletnich.

V. INNE JEDNOSTKI WSPÓLPRACUJĄCE W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ :

1. Komenda Powiatowa Policji;
2. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

VI. CZAS I MIEJSCE REALIZACJI

– Gmina ZAWONIA w roku 2015.

VII. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH:

1. Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2015 roku przysługuje stałe miesięczne wynagrodzenie za udział w pracach Komisji w następującej wysokości:
 - a) dla Przewodniczącego GK RPA 250,00 zł miesięcznie brutto;
 - b) dla pozostałych członków Komisji RPA 200,00 zł miesięcznie brutto.
2. Do kwoty wynagrodzenia wchodzi m.in. koszty dojazdu do miejscowości na terenie gminy, związane z pracami Komisji.
3. Z tytułu każdorazowej nieobecności w miesiącu, na posiedzeniu komisji, nastąpi potrącenie 50% wynagrodzenia.
4. Członek Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oddelegowany do pracy w Gminnym Zespole Interdyscyplinarnym otrzyma wynagrodzenie w wysokości 50,00 zł brutto za udział w posiedzeniu Zespołu.

Przewodnicząca
Rady Gminy Zawonia
Dorota Worotniak
Dorota Worotniak